

POPULÄRVETENSKAPLIG SAMMANFATTNING (kan även även bifogas som bilaga)

Organisationens namn

Branschorganisationen Svenska Ägg

Projekttitel

Kvalitetssäkring och utveckling av smittskyddsforebyggande åtgärder inom kommersiella hönsbesättningar 2016

Sammanfattning

Liksom föregående år har den svenska äggproduktionen fortsatt att öka. Vid årsskiftet 2015/2016 var antalet värphönsplatser 7,6 miljoner där 64,6 % av hönsen var frigående inomhus, 15,8 % ekologiska, 3 % frigående utomhus samt 16,6 % i inredd bur. Vid årsskiftet 2016/2017 hade antalet värphönsplatser ökat till till 8 miljoner. Av dessa var 66 % av hönsen frigående inomhus, 16 % ekologiska, 3 % frigående utomhus samt 15 % i inredd bur.

Jämfört med system med inredd bur, där hönsen hålls från golvet, ställer frigående inhysningsformer och den ökande andelen höns med utevistelse större krav på såväl djurskötarens och besättningsveterinärens kompetens, som stallets utformning och inredning med avseende på smittskydd. Större anläggningar innebär också en större omsättning människor som hanterar djuren vilket medför en ökad risk för smittspridning. Vid sidan av de stora kommersiella värphönsanläggningarna finns också mindre hobbybesättningar där smittskyddet är lågt och smittrycket högt. Den ökande andelen större besättningar innebär också en större sårbarhet för äggnäringen som helhet vid ett eventuellt sjukdomsutbrott då konsekvenserna blir betydligt mer omfattande med ett stort antal utslagna värphöns. Det medför även högre kostnader vid sanering för den enskilde producenten samt för stat och försäkringsbolag.

För att öka smittskyddet på gård gjordes insatser för att öka kunskapen hos besättningsveterinärer, äggproducenter och uppfödare av unghöns samt blivande veterinärer. Detta gjordes genom föreläsningar på branschmöten, artiklar i branschtidningen Fjäderfä, utbildningsdagar och sambesök vid besiktningar i den frivilliga salmonellakontrollen. Den frivilliga salmonellakontrollen är ett förebyggande smittskyddsprogram där äggproducenten eller uppfödaren av unghönsen förbinder sig att vidta åtgärder för att minska risken för att smitta skall ta sig in i stallet. Det startades även upp ett nätverk för fjäderfäveterinärer där de gavs möjlighet att byta erfarenheter och diskutera olika fall med varandra och med Svenska Äggs veterinär. Rådgivning till producenter och veterinärer har också utförts per telefon när behov funnits.

Svenska Äggs veterinär samt produktionsutvecklare har genomgått fortbildning för att kunna ta del av ny kunskap och sprida denna vidare till kollegor i Sverige. Under hösten besöktes den stora Lantbruksmässan EuroTier som ägde rum i Hannover i Tyskland. Där fanns bland annat de stora avelsföretagen representerade.

Projektet med alla dess delmoment har löpt väl. Mycket arbete har åstadkommit under 2016 och vi har ett generellt gott smittskydd och en låg sjukdomsförekomst jämfört med många andra Europeiska länder. Utbrott av sjukdomen fågelinfluensa har under hösten skett på flera platser i Europa och via flyttfåglar fördes den även upp till Sverige. Detta resulterade tyvärr i Sveriges första utbrott av fågelinfluensa i en kommersiell värphönsbesättning. Stora insatser gjordes från SVA, Jordbruksverket, Distriktsveterinärerna och Svenska Ägg för att kunna hantera sjukdomsutbrottet och för att kunna hjälpa och stödja den drabbade djurägaren på bästa sätt. Vid en sådan situation är det viktigt att det finns ett gott samarbete mellan de olika instanserna och Svenska Äggs uppfattning är att det också fanns en bra dialog mellan alla involverade. En detaljerad analys av hanteringen av utbrottet kommer att ske under 2017.